

HARUKVØLD:
Mikukvøldið 25.
september klokkan 19
skipar Sunda Bóksavn
fyri tiltaki um haru
í Føroyum. Eyðfinn
Magnussen, lektari í
lívfrøði, fer at greiða
frá um haruveiði,
harustovnar,
skráseting og annað.

Myndin er tikin á Sjósavninum á Argjum. Her sæst, at tað tekur 600 ár hjá náttúruni at burturbeina trol – og 450 ár at burturbeina eina sodavatnsfløsku úr plasti
Mynd: Vilmund Jacobsen

Plast fer at fylgja mannaættini í øldir

8,3 miljardir tons av plasti eru framleidd síðan í fimmtiárunum, og meginparturin er til enn

Vilmund Jacobsen

Sambært amerikanskari kanning verður bara niggju prosent av plastinum endurnýtt. 12 prosent verður brent og umgjørt til orku, og næstan 80 prosent enda sum rusk á ruskplássum og úti í náttúruni.

IRF vísir í dag til eina kanning, sum er almannakunngjörd í tíðarritinum, Science Advances.

- Altjóða framleiðslan av plasti er vaksin úr tveimum miljónum tonsum um árið í 1950 upp í fleiri enn 400

miljónir tons í 2015. Væntandi fer samlaða nøgdin av plastframleiðslu - árini 1950 til 2050 - at koma upp á umleið 34 miljardir tons.

Sagt verður, at størsti parturin av plastinum verður ikki niðurbrotin í náttúruni.

- So, alt hetta plastruskið, sum menniskju hava framleitt, fylgir okkum í øldir – ja, enn tá í áratúsund.

Tað sigur Jenna Jambeck, lektari í verkfrøði og ein av teimum, sum hava staðið fyri nevndu kanning.

IRF heldur, at sæð í ljós-

inum av amerikansku kann- ingini, kann staðfestast, at loysnirnar í Føroyum til burturbeining av plasti liggja í tí betra endanum.

- Vit eru í einari støðugari tilgongd at menna møguleikarnar fyri endurnýtslu. Plast, sum vit ikki endurnýta, verður brent og umgjørt til fjarhita, siga tey hjá IRF í viðmerking til amerikansku kanningina.

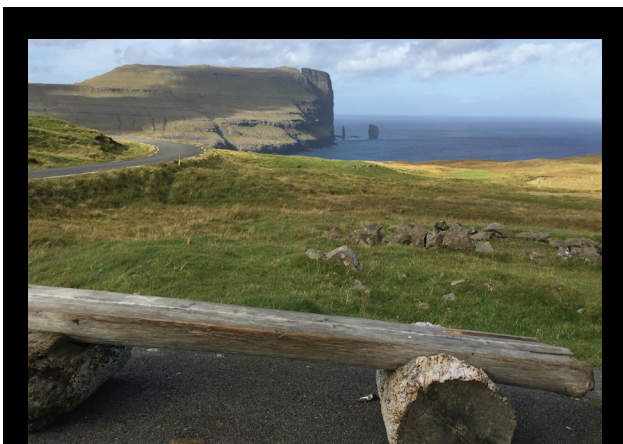

Rímilig drift úti á feltinum

Vilmund Jacobsen

Fimm línuskip fiska longu og brosmu. Eitt kemur inn at landa í dag, og hini koma væntandi síðst í vikuni. Trý línuskip fiska tosk, svartkalva og so nakað av blálongu og lira. Tey koma helst eisini at landa síðst í vikuni. Á Fiskamarknaði Føroya vistu tey friggjadagin at siga, at nøkur línuskip liggja við bryggju, men tey fara væntandi út aftur í næstum, tí bæði veður og streymur verða á einari leið hesa vikuna. Lagt verður aftrat, at eitt frystilínuskip er undir Føroyum, og eitt fiskar í grønlandskum sjógvi. Streymurin verður brúkiligur teir næstu dagarnar, og líkt er til, at veðrið verður á einari leið onkran av døgnum.

- Tí verður eisini roknað við nøkrum útróðrardøgum í hesi vikuni. Flestu partrolarar eru til fiskiskap og koma inn at landa, sum henda vikan gongur. Upsafiskiskapurin er á einari leið, men skipini fá lítið av hvítum fiski. Av djúpvatnstrolarunum fiskar ein svartkalva og kemur helst inn at landa síðst í hesi vikuni. Tveir fiska upsa og landa í dag. Teir djúpvatnstrolarar, sum frysta fiskin umborð, fiska allir svartkalva. Friggjadagin vóru fyra trolbátar norðan fyri, og veiðan var serliga toskur og hýsa. Væntandi koma trolbátarnir inn at landa miðskeiðis í hesi vikuni. - Trý skip fiska svartkalva við gørnum og hava brúkiligan fiskiskap. Hesi skipini koma helst øll inn at landa síðst í hesi vikuni, vita tey á Fiskamarknaði Føroya at siga.

» Í eina tíð hevur heimasíðan hjá Eiðis kommunu verið óvirkin, men nú er síðan aftur í luftini – í nýggjum hami og við brúkaravinarligum yvirlitum og sniðvegum

Góð tíðindi á vestara armi

- Vónandi verður tað ikki leingi, til vit sleppa undan at koyra langan veg til lækna, siga tey í Sjóvar kommunu

Vilmund Jacobsen

- Løgtingið hevur samtykt at hækka játtanina til kommunulæknaðomi, so vit nú kunnu fáa fyra kommunulækna við Skálafjørðin.

Tað fegnast tey í Sjóvar kommunu um. Tey vísa á, at Sirið Stenberg, landsstýrskvinna í heilsumálum, beinavegin fer at heita á Heilsutrygd um at lýsa størvini leys, so tey kunnu verða sett skjótast gjørligt.

- Landsstýrskvinnan og borgarstjórnarnir í Runavíkar-, Nes- og Sjóvar kommunum eru samd um, at ein av teimum nú tilsamans fyra kommunulæknum í

Skálafjarðar læknaðomi fer at halda til í viðtaluhølunum á Strondum.

Víst verður á, at økt talið á kommunulæknum væntandi fer at hava við sær, at heilsutænastan til borgararnar verður betri, enn hon er í dag.

- Hetta eru góð tíðindi fyri okkum á vestara armi á Skálafjørðinum. Vónandi verður tað ikki leingi, til vit sleppa undan at koyra langan veg til lækna, siga tey í Sjóvar kommunu.